

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starogardzkim za 2009 rok - część prognostyczna

Starogard Gdański, lipiec 2010 r.
Opracował: Marcin Lempkowski

**Sytuacja absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i uczelni wyższych.
Kształtowanie się popytu na pracę.**

Niniejsze opracowanie stanowi drugą część raportu rocznego „Rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starogardzkim w 2009 roku”. Część pierwsza - *diagnostyczna* ukazała się w marcu 2010 roku i dostępna jest na stronie internetowej naszego Urzędu Pracy. Raport roczny przedstawia sytuację na lokalnym rynku pracy w odniesieniu do posiadanych przez bezrobotnych zawodów (wyuczonych i wykonywanych) na tle zgłaszanego przez pracodawców zapotrzebowania na pracowników.

Część druga - *prognostyczna* zawiera informacje dotyczące popytu na pracę w zakładach pracy oraz stanu absolwentów szkół wyższych wg szkół i grup kierunków za rok akademicki 2008/2009, a także szkół ponadgimnazjalnych w powiecie starogardzkim. Dane dotyczące popytu na pracę zostały zaprezentowane przez GUS w układzie wojewódzkim, więc odnoszą się do całego województwa pomorskiego, a nie tylko dla powiatu starogardzkiego.

Poniższa tabela przedstawia liczbę pracujących według zawodów, sektorów i wielkości jednostek wg stanu na dzień 31.12.2009 r.

Wyszczególnienie	Sektor		Jednostki według wielkości		
	publiczny	prywatny	duże	średnie	małe
POMORSKIE	177893	374971	310232	139262	103370
PRZEDSTAWICIELE WŁADZ PUBLICZNYCH, WYŻSI URZĘDNICY I KIEROWNICY	8544	26521	15866	8403	10796
SPECJALIŚCI	77353	43884	71439	35112	14686
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	28343	47100	45198	17856	12389
PRACOWNICY BIUROWI	20170	50590	36359	17908	16493
PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I SPRZEDAWCY	5185	37139	18618	11252	12454
ROLNICY, OGRODNICY, LEŚNICY I RYBACY	440	1942	765	742	875
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	7972	86033	57134	19464	17407
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	10804	41674	37687	8180	6611
PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH	19082	40088	27166	20345	11659

W powiecie starogardzkim wśród bezrobotnych absolwentów kończących szkołę w 2009 roku dominujący odsetek stanowili młodzi ludzie nieposiadający żadnych kwalifikacji zawodowych – byli to absolwenci Liceów Ogólnokształcących i Liceów Profilowanych. Ta grupa osób stanowi największy odsetek bezrobotnych absolwentów, część z nich studiuje w systemie wieczorowym lub zaocznym, tak, aby w niedługim czasie uzyskać kwalifikacje zawodowe cenione przez pracodawców. Natomiast druga część z tej populacji po zakończonej szkole średniej nie podjęła dalszej nauki, a tym samym jedynie przez staże absolwenckie lub szkolenia może uzyskać niezbędne kwalifikacje, które mogą im pomóc opuścić rejestry osób bezrobotnych. Najmniejszą natomiast liczbę absolwentów reprezentowała grupa osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym.

Problemy z zatrudnieniem może mieć również spora grupa techników ekonomistów, administracji lub rachunkowości, jeśli ci absolwenci zechcieliby zyskać od razu pracę „na etacie” mieliby na terenie powiatu starogardzkiego z tym kłopoty. Warto jednak zaznaczyć, że dla tej kategorii osób urząd pracy dysponuje dość znaczną ilością ofert stażu, dlatego młode osoby mogą poprzez tę formę rozpocząć swoją ścieżkę zawodową. Poniższa tabela przedstawia liczbę absolwentów wg zawodów, która powinna zakończyć nauczanie w szkołach ponadgimnazjalnych w powiecie starogardzkim w 2010 roku wg prognoz tych uczelni w poprzednim roku zgodnych z rejestrami szkolnymi.

Lp.	Nazwa zawodu	Liczba absolwentów w 2010 r.
1	Bez zawodu	771
2	Sprzedawca	77
3	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	69
4	Technik hodowca koni	66
5	Technik ekonomista	64
6	Technik rachunkowości	62
7	Stolarz	54
8	Technik administracji	50
9	Kucharz małej gastronomii	49
10	Ratownik medyczny	48
11	Technik rolnik	48
12	Mechanik pojazdów samochodowych	45
13	Technik informatyk	41
14	Technik handlowiec	37
15	Masażysta	26
16	Murarz	25
17	Technik mechanik	25

18	Technik usług kosmetycznych	25
19	Biomasażysta	24
20	Technik organizacji usług gastronomicznych	20
21	Fryzjer	19
22	Muzyk	18
23	Ślusarz	16
24	Technik obsługi turystycznej	11
25	Błacharz samochodowy	8
26	Cukiernik	8
27	Elektromonter instalacji elektrycznych	8
28	Kucharz	7
29	Monter instalacji gazowych	7
30	Pracownik administracyjny	6
31	Piekarz	5
32	Elektromechanik pojazdów samochodowych	4
33	Lakiernik samochodowy	4
34	Tapicer	4
35	Malarz/tapeciarz	2
36	Monter elektronik – układy elektroniczne automatyki przemysłowej	2
37	Dekarz	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej

Na terenie powiatu starogardzkiego znajduje się jedna wyższa uczelnia kształcąca studentów w roku akademickim 2008/2009 w następujących kierunkach: ekonomia, politologia, informatyka i ekonometria. Uczelnia kształci absolwentów jedynie na studiach niestacjonarnych (w roku akademickim 2007/2008 kształciła również stacjonarnie), gdzie absolwenci mogą uzyskać stopień z tytułem licencjata. Szczegółowe dane dotyczące studentów Pomorskiej Wyższej Szkoły Polityki Społecznej i Gospodarczej w roku akademickim 2008/2009 znajdują się w poniższej tabeli.

Nazwa kierunku	Liczba absolwentów ogółem	w tym kobiety
Ekonomia	85	66
Politologia	51	31
Informatyka i ekonometria	18	5
Ogółem	154	102

Źródło: GUS - badania absolwentów szkół wyższych w roku akademickim 2008/2009

Pomorska Wyższa Szkoła Polityki Społecznej i Gospodarczej w Starogardzie Gdańskim wg stanu na dzień 30.11.2009 r. kształciła 430 studentów (w tym 298 kobiet) na kierunkach:

- ekonomia: 270 studentów (w tym 200 kobiet),

- politologia: 160 studentów (w tym 98 kobiet).

Wielu młodych ludzi z powiatu starogardzkiego kształciło się na innych uczelniach wyższych, głównymi uczelniami wybieranymi przez mieszkańców powiatu starogardzkiego były:

- Uniwersytet Gdański
- Politechnika Gdańska
- Politechnika Koszalińska
- Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
- Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
- Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
- Akademia Morska w Gdyni
- Akademia Medyczna w Gdańsku.

Sytuacja na lokalnym rynku pracy w dużej mierze zależy od ogólnej sytuacji gospodarczej kraju i regionu. Wzrost gospodarczy zwykle niesie za sobą wzrost popytu na pracę oraz spadek poziomu bezrobocia, natomiast recesja prowadzi do spadku zapotrzebowania na pracę oraz wzrostu bezrobocia. Niezależnie jednak od zmian sytuacji gospodarczej istnieją przynajmniej dwie grupy osób, których pozycja na rynku pracy jest szczególnie niekorzystna. Są to młode osoby rozpoczynające ścieżkę kariery zawodowej oraz osoby starsze. Do jednej i drugiej grupy przyłgnęły pewne stereotypy, utrudniające im awans i karierę. Pierwsza z grup uznawana jest jako perspektywiczna, ale bez potencjału, druga – z potencjałem, ale bez perspektyw. Niebagatelną rolę w poprawie sytuacji tych osób odgrywają podmioty edukacyjne, w tym szczególnie szkoły zawodowe, średnie i wyższe¹.

Z prowadzonych badań wynika, że absolwenci na rynku pracy mają większe szanse na znalezienie pracy niż osoby po pięćdziesiątce. Wynika to nie tyle z obiektywnych wymagań rynku pracy lub pracodawców, ale raczej z samoograniczenia swoich szans przez pięćdziesięciolatków. Cechy, które pracodawcy cenią u absolwentów dotyczą w pierwszym rzędzie elementów związanych z konkurencyjnością firmy na rynku, z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa na rynku zewnętrznym – należy więc przypuszczać, iż do tego typu zadań będą kierowani właśnie absolwenci i młodzi pracownicy².

Przyglądając się sytuacji osób znajdujących się na rynku pracy nie sposób pominąć obrazu tej grupy ludzi, która już za kilka lat w zależności od decyzji, którą podejmie wpisze się

¹ „Równi na rynku pracy?” Praca zbiorowa pod redakcją Joanny Frycy, Wyższa Szkoła Bankowa w Gdańsku, s.71

² Tamże, s. 119

w lokalny rynek pracy. Wybory gimnazjalistów klas trzecich powinny być dokonywane zgodnie z obowiązującymi trendami na rynku pracy, uwzględniając ich indywidualne predyspozycje do nauki zawodu. Wynikiem tych wyborów są kończone obecnie przez uczniów szkoły ponadgimnazjalne. Tabela poniższa przedstawia szkoły ponadgimnazjalne, do których uczęszczają uczniowie i zawody, jakie zdobędą po zakończeniu szkoły.

Tabela. Wykaz uczniów w poszczególnych szkołach powiatu starogardzkiego w stanie na dzień 31.12.2009 roku.

Lp.	Nazwa Szkoły	Zawód wyuczony	Liczba absolwentów w 2009 roku	Przewidywana liczba absolwentów w 2010 roku
1	Prywatne Policealne Studium Zawodowe "Wiedza" w Starogardzie Gdańskim, ul. Kościuszki 131	Technik administracji	1	22
2	Państwowa Szkoła Muzyczna I st. im. Witolda Lutosławskiego w Starogardzie Gdańskim, ul. Kościuszki 28	Muzyk	4	18
3	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna w Starogardzie Gdańskim, ul. Chojnicka 70	Kucharz małej gastronomii	10	19
		Ogrodnik	5	0
		Cukiernik	2	4
		Stolarz	4	8
4	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Czarnej Wodzie, ul. Przemysłowa 2	Kucharz małej gastronomii	4	0
		Fryzjer	1	3
		Sprzedawca	6	12
		Ślusarz	4	5
		Cukiernik	1	0
		Mechanik pojazdów samochodowych	0	6
		Stolarz	7	9
		Lakiernik samochodowy	0	2
5	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Skórczu, ul. Kociewska 7	Mechanik pojazdów samochodowych	1	4
		Kucharz	2	7
		Fryzjer	1	2
		Sprzedawca	9	7
		Malarz/tapeciarz	1	1
		Błacharz samochodowy	1	0
		Elektromonter instalacji elektrycznych	4	1
		Piekarz	2	2
		Stolarz	1	9
		Tapicer	0	2
6	Liceum Profilowane w Skórczu, ul. Kociewska 7	Bez zawodu	25	22
7	Wojewódzka Szkoła Policealna dla Młodzieży w Starogardzie Gdańskim, ul. Skarszewska 7	Masażysta	22	21
		Terapeuta zajęciowy	12	0

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starogardzkim w 2009 r.

8	Wojewódzka Szkoła Policealna dla Dorosłych w Starogardzie Gdańskim, ul. Skarszewska 7	Ratownik medyczny	0	48
		Asystent osoby niepełnosprawnej	13	0
		Opiekun w domu pomocy społecznej	51	0
9	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Skarszewach, ul. Kopernika 3	Murarz	0	21
10	Policealne Studium Menedżerskie w Starogardzie Gdańskim, ul. Rynek 36/1	Technik handlowiec	0	5
		Masażysta	7	5
		Pracownik administracyjny	8	6
11	Liceum Profilowane w Bolesławowie, Bolesławowo 15	Bez zawodu	33	0
12	Technikum w Bolesławowie, Bolesławowo 15	Technik hodowca koni	24	45
		Technik rolnik	22	22
		Technik agrobiznesu	27	0
13	Inter – Studium w Starogardzie Gdańskim, ul. Sobieskiego 6	Technik administracji	9	18
14	Szkoła Policealna w Bolesławowie, Bolesławowo 15	Technik architektury krajobrazu	21	0
		Technik hodowca koni	27	21
		Technik rachunkowości	0	12
		Technik rolnik	0	26
15	Zasadnicza Szkoła Zawodowa nr 1 w Starogardzie Gdańskim, ul. Paderewskiego 11	Mechanik pojazdów samochodowych	37	35
		Kucharz małej gastronomii	27	30
		Fryzjer	5	14
		Sprzedawca	53	58
		Murarz	2	4
		Dekarz	0	1
		Monter instalacji gazowych	5	7
		Malarz/tapeciarz	4	1
		Lakiernik samochodowy	1	2
		Błacharz samochodowy	8	8
		Ślusarz	13	11
		Elektromechanik pojazdów samochodowych	6	4
		Elektromonter instalacji elektrycznych	5	7
		Monter elektronik – układy elektroniczne automatyki przemysłowej	2	2
		Rzeźnik wędliniarz	1	0
		Cukiernik	3	4
Piekarz	5	3		
Stolarz	14	28		
Krawiec	2	0		
Tapicer	5	2		
16	II Liceum Profilowane w Starogardzie Gdańskim, ul. Paderewskiego 11	Bez zawodu	15	0
17	Technikum nr 2 w Starogardzie Gdańskim, ul. Paderewskiego 11	Technik mechanik	25	25
		Technik technologii drewna	9	0

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie starogardzkim w 2009 r.

		Technik organizacji usług gastronomicznych	0	20
18	Policealna Szkoła Zawodowa „Żak” w Starogardzie Gdańskim, ul. Rynek 34	Biomasażysta	0	24
19	I Liceum Profilowane w Starogardzie Gdańskim, ul. Sobieskiego 6	Bez zawodu	105	36
20	Technikum nr 1 w Starogardzie Gdańskim ul. Sobieskiego 6	Technik ekonomista	69	64
		Technik handlowiec	26	32
21	Szkoła Policealna dla Dorosłych Nr 1 w Starogardzie Gdańskim, ul. Sobieskiego 6	Technik informatyk	15	0
		Technik administracji	0	10
		Technik rachunkowości	0	10
22	Liceum Profilowane w Owidzu, ul. Szkolna 6	Bez zawodu	49	0
23	Technikum w Owidzu, ul. Szkolna 6	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	31	33
		Technik informatyk	0	24
24	Technikum Żywienia i Gospodarstwa Domowego w Smętowie Granicznym, ul. Gdańska 21	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	51	36
25	Szkoła Informatyki i Internetu w Starogardzie Gdańskim, ul. Hallera 19 C	Technik informatyk	19	17
26	Szkoła Europejska „EURODOLLEGE” w Starogardzie Gdańskim, ul. Hallera 19 C	Technik rachunkowości	10	40
27	Szkoła Zdrowia i Urody w Starogardzie Gdańskim, ul. Hallera 19 C	Technik usług kosmetycznych	11	25
28	Szkoła Turystyki w Starogardzie Gdańskim, ul. Hallera 19 C	Technik obsługi turystycznej	18	11
29	Liceum Ogólnokształcące w Bolesławowie, Bolesławowo 15	Bez zawodu	37	30
30	Liceum Ogólnokształcące w Owidzu, ul. Szkolna 15	Bez zawodu	86	67
31	III Liceum Ogólnokształcące w Starogardzie Gdańskim, ul. Sobieskiego 6	Bez zawodu	68	70
32	I Liceum Ogólnokształcące w Starogardzie Gdańskim, ul. Hallera 34	Bez zawodu	235	232
33	Liceum Ogólnokształcące w Skórczu, ul. Kociewska 7	Bez zawodu	59	35
34	Starogardzkie Autonomiczne Liceum Ogólnokształcące w Starogardzie Gdańskim, ul. Zblewska 18	Bez zawodu	10	15
35	Liceum Ogólnokształcące w Czarnej Wodzie, ul. Przemysłowa 2	Bez zawodu	29	22
36	II Liceum Ogólnokształcące w Starogardzie Gdańskim, ul. Kościuszki 131	Bez zawodu	237	230
37	Liceum Profilowane dla Dorosłych w Smętowie Granicznym, ul. Gdańska 4	Bez zawodu	0	12

Źródło: System Informacji Oświatowej <https://mz.praca.gov.pl/>

Sytuacja „debiutantów” na rynku pracy nie prezentuje się tak „różowo” – młodzież to jedna z grup w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, od wielu lat osoby te mają duże problemy

z wejściem na rynek i znalezieniem zatrudnienia. Z danych GUS wynika, że w 2009 roku niemal co piąta osoba w wieku 15-24 lata nie posiadała pracy. Problemy młodych z podjęciem zatrudnienia nasilają się w okresach zastoju gospodarczego. Im gorsza ogólna sytuacja na rynku pracy, tym gorsze położenie młodzieży i dłuższy czas pozostawania na bezrobociu. Poprawa wskaźników ekonomicznych nie oznacza jednak, że kończą się kłopoty młodych ze znalezieniem pracy. W 2007 i 2008 roku, gdy ogólna stopa bezrobocia w Polsce obniżyła się do poziomu nienotowanego od lat, bezrobocie wśród najmłodszych uczestników rynku pracy nadal pozostawało dwucyfrowe. Co więcej – było średnio o 10 punktów procentowych wyższe od wskaźnika ogólnego.³

Absolwenci z ostatnich kilku lat są lepiej wykształceni niż generacja z początku i połowy lat 90. Najnowsze pokolenie absolwentów wkracza na rynek lepiej przygotowana do pracy. Mają oni przed wszystkim wyższe kwalifikacje, coraz więcej młodych ludzi wybiera ścieżkę edukacji z nastawieniem na najwyższy poziom wykształcenia, stąd rosnący odsetek uczniów liceów ogólnokształcących.

Z punktu widzenia szans absolwentów na rynku pracy ważny jest także poziom nauczania w szkole, dostosowanie programu kształcenia do potrzeb pracy zawodowej, a więc prawidłowe proporcje pomiędzy zajęciami teoretycznymi i praktycznymi, jakość realizowanych zajęć praktycznych i praktyk zawodowych, a także możliwości wyboru zajęć dodatkowych.

Nie ulega wątpliwości, że możliwie szybkie pozyskanie interesującej pracy po zakończeniu nauki jest ważnym celem dla zdecydowanej większości absolwentów. Możliwość zrealizowania tych dążeń ma istotne znaczenie dla młodych ludzi, którzy wkraczając w dorosłe życie i samodzielność zawodową oczekują pozytywnej konfrontacji swoich wyobrażeń z rzeczywistością, pomyślnego sprawdzenia swoich kwalifikacji z wymaganiami na konkretnym stanowisku, zrealizowania swoich oczekiwań związanych z pracą. Niestety, te oczekiwania absolwentów okazywały się często niemożliwe do osiągnięcia, przynajmniej zaraz po ukończeniu nauki.

Szanse absolwentów na uzyskanie pracy zaraz po ukończeniu nauki są dość silnie zróżnicowane w zależności od poziomu wykształcenia. Stosunkowo największe możliwości podjęcia pracy mają absolwenci szkół wyższych, a następnie z wykształceniem zasadniczym zawodowym, najmniejsze zaś – absolwenci szkół średnich ogólnokształcących. W lepszej sytuacji po ukończeniu nauki są też mężczyźni niż kobiety⁴.

³ Portal wiedzy: <http://www.rynekpracy.pl/artukul.php/n.75/email.83109/wpis.157>

⁴ Badanie aktywności zawodowej absolwentów w kontekście realizacji programu „Pierwsza Praca”, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Departament Rynku Pracy, Warszawa 2008

Oczekiwania pracodawców nie tylko w stosunku do absolwentów stale rosną. To pracodawcy dyktują warunki na rynku pracy, wyraźnie określają swoje oczekiwania względem umiejętności i predyspozycji jakie powinien spełniać kandydat do zatrudnienia. Oczekują, aby potrafił wykonywać zadania zawodowe zgodnie ze standardami obowiązującymi na stanowiskach pracy i obdarzony był m.in. takimi cechami osobowości jak : innowacyjność, operatywność oraz zdolność do samodzielnego działania. Współczesny absolwent starający się o pracę, musi więc już podczas procesu rekrutacji przekonać swojego przyszłego pracodawcę, że jest właściwym i pod każdym względem idealnym kandydatem. Pracownik stanowi wizytówkę firmy, pracodawcy zwracają również uwagę na wygląd zewnętrzny potencjalnego kandydata. Aby sprostać wymaganiom pracodawców młodzi ludzie już w czasie edukacji muszą zdobywać wiedzę na temat rynku pracy i jego wymogów. Powinni również doskonalić swoje umiejętności interpersonalne i realnie oceniać własne możliwości.

Aby ułatwić młodym ludziom wejście na rynek pracy Powiatowy Urząd Pracy w Starogardzie Gdańskim oferuje absolwentom przewidziane w *ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* usługi i instrumenty rynku pracy:

- pomoc w poszukiwaniu pracy w kraju, jak i za granicą,
- poradnictwo zawodowe i informacja zawodowa,
- szkolenia i przekwalifikowania zawodowe,
- stypendium na kontynuowanie nauki,
- staże zawodowe,
- dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- prace interwencyjne.

Wiele młodych osób korzysta ze spotkań z doradcami zawodowymi i w tzw. Klubach Pracy. Podczas modułów grupowych bezrobotni dowiadują się, gdzie i jak szukać pracy, redagują CV i list motywacyjny, przechodzą symulowane rozmowy kwalifikacyjne. Młodzi ludzie często korzystają jeszcze z jednej formy pomocy bezrobotnym jakim jest **Indywidualny Plan Działania** - IPD czyli osobisty program poszukiwania pracy przygotowany przy współpracy osoby bezrobotnej i poszukującej pracy z pośrednikiem pracy, doradcą zawodowym, specjalistą do spraw szkoleń czy też liderem Klubu Pracy. IPD polega na ustaleniu z pozostającym bez pracy szeregu działań dostosowanych do jego sytuacji osobistej i lokalnego rynku pracy. Efektem podjętych działań jest zatrudnienie osoby, podjęcie przez nią działalności gospodarczej lub innej pracy zarobkowej.